

Co je konvencionalismus? V nejobecnější rovině se jedná o tvrzení o empirické poddeterminovanosti. Podle konvencionalistů existuje „mezera“ mezi zkušeností a teoriemi, která musí být konvenčně „vyplněna“. Zkušenost „doplní“ teorii „nevnucuje“. Vědci si mohou vybrat teorii na základě „měkkých“ kritérií. Jak jednou Edouard Le Roy přibližně poznamenal: le conventionnalisme est une philosophie de la liberté.

Konvencionalismus však není homogenní proud; o konvencionalismu by se mělo mluvit v plurálu. Konvencionalisté se liší v názorech na příčiny empirické poddeterminovanosti. První část dizertační práce je pokusem rozlišit mezi dvěma základními variantami konvencionalismu: mezi instrumentalismem a konstruktivismem. Podle instrumentalistů je role, kterou hraje jazyk v poznání, pasivní; podle konstruktivistů je role jazyka aktivní.

Druhá část dizertace zavádí myšlenku „meta-konvencionalismu“. Metakonvencionalismus je konvencionalismem ve vztahu k teoriím významu a teoriím poznání. Meta-konvencionalismus se na jedné straně zabývá důvody pro výběr té či oné teorie významu a na straně druhé vztahy mezi teoriemi významu a teoriemi poznání. Výběr teorie významu je svobodný; má však dalekosáhlé důsledky, protože se týká toho, jaká role v poznání bude přisouzena jazyku. Jazyk může hrát v poznání aktivní či pasivní roli v závislosti na rozhodnutí teoretiků.